

KUTATÁSI TÉMÁK

**SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI ÉS
SZOCIÁLIS KÉPZÉSI KAR
ÁPOLÁSI TANSZÉK**

2021/2022-es tanév

ÁPOLÁSI TANSZÉK

TANSZÉKVEZETŐ: **DR. SZATMÁRI ANGELIKA** főiskolai docens

ELÉRHETŐSÉG: TELEFON: +36 62 545 039
E-MAIL: apolasi.etszk@szte.hu

AZ ÁPOLÁSI TANSZÉK OKTATÓI

BAKÓ PÁL – mesteroktató
DOMONKOS NORBERT – tanársegéd
GLÓZIK ÁGNES – tanársegéd
DR. HELEMBAI KORNÉLIA – professor emerita
JUHÁSZ ALEXANDRA – oktató
NAGY ERIKA – mesteroktató
OLTVÁNYI BEÁTA – oktató
POSZERT ANIKÓ – mesteroktató
DR. SZATMÁRI ANGELIKA – főiskolai docens
SZIKSZAI ANITA GYÖNGYI – mesteroktató

BABARCI ÁGNES – tanársegéd (tartós távollét)
SZABÓ-LABODA ADRIENN – mesteroktató (tartós távollét)

A SZIMULÁCIÓS OKTATÁS BEÉPÍTÉSE A GYAKORLATI OKTATÁSBA

Kutatási téma: A szimulációs oktatás elősegíti a hallgatók helyzet-felismerési és helyzetértékelési képességének fejlődését, emellett lehetőséget teremt arra, hogy védett gyakorolják egyes beavatkozások kivitelezését, annak érdekében, hogy a munka világába kerülésükkor az elméleti ismeretek mellett gyakorlati készségekkel/képességekkel is rendelkezzenek.

A kutatás célja: A hallgatói készségfejlődés felmérése a szimulációs oktatás hatására.

Eszköz:

- megfigyelés
- kísérlet

Módszer:

- beavatkozással járó vizsgálat

A kutatás vezetője:

Bakó Pál, mesteroktató

Kontakt:

Bakó Pál – bako.pal@szte.hu

ÉLETVÉGI DÖNTÉSEK AZ ÁPOLÓK SZEMSZÖGÉBŐL

Kutatási téma: Napjainkban sem Magyarországon, sem pedig máshol a világon nem vagyunk képesek - a technikai fejlődés ellenére sem- arra, hogy minden esetben tartósan, jó minőségű életet biztosítsunk bizonyos betegségek súlyos- vagy végstadiumában. Emellett az orvosok „nem szeretnek veszíteni”, ezért szinte minden területre igaz, az intenzív ellátásra talán a leginkább, a terápiás túlbuzgóság és a paternalizmus. Végül, de nem utolsó sorban, a haldoklás és maga a halál is egyfajta tabutémává vált, amiről senki sem beszél, de mindenkit megérint az elmúlás szele. Mindezek a tényezők összességében a kiégéshez vezethetnek, elveszik a törődési szándék és kimerül az empátiás kapacitás.

A kutatás célja: A hallgatók attitűdjének, illetve a következmények felmérése az életvégi döntések vonatkozásában.

Eszköz:

- kérdőív

Módszer:

- kérdőíves vizsgálat

A kutatás vezetője:

Bakó Pál, mesteroktató

Kontakt:

Bakó Pál – bako.pal@szte.hu

HALTÁLATTITÚD, HALÁLFÉLELEM VIZSGÁLATA

Kutatási téma: A halálnak, mint az emberi élet megkerülhetetlen velejárójának tudományos tanulmányozása a múlt században kezdődött, amelynek köszönhetően egyre több ismerettel rendelkezünk a halálhoz való viszonyulás alakulásáról. Korunk leginkább feloldatlan ellentmondása a halál kérdéskörét övezi, amely fontos bölcséleti kérdéseket vet fel. Mindennapi életünkben olyan változások történtek, amelyek a halállal, haldoklással kapcsolatos felfogásunkat alapvetően megváltoztatták, hatásukra perspektívája igen kedvezőtlenül alakul.

A kutatás célja: A halál legyőzésére ma szakmák és ipari ágazatok épülnek, a jelen kor embere nem tudja mit kezdjen a halálélménnyel. A társadalmi viselkedésmintáktól, a rítusoktól való elszakadás megnehezíti, hogy kiforrott válaszokat, levezető reflexeket adjunk a halállal kapcsolatos kihívásokra. A vizsgálat napjaink haláلتagadó társadalmában az egyén és halál mai viszonyának jobb megértéséhez kíván hozzájárulni az attitűdök feltárásával és a képzés számára ajánlások megfogalmazásával.

Eszköz:

- saját szerkesztésű kérdőív (amelynek változói összehasonlításra kerülnek a gondozók attitűdjeiben feltérképezhető összefüggésekkel a Revidált Halálattitűd-profil Death Attitude Profile-Revised Scale [DAP-R]) skála segítségével)
- Multidimenzionális Halálfélelem Skála (Multidimensional Fear of Death Scale [MFODS])

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- beavatkozás-hatás vizsgálat

A kutatás vezetője:

Domonkos Norbert, tanársegéd

Kontakt:

Domonkos Norbert – domonkos.norbert@szte.hu

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉSEK ÁPOLÓI ASPEKTUSAI

Kutatási téma: Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés (HAI) az egyik leggyakoribb nemkívánatos esemény az ellátás során, mely hatással van az ápolási napok számára, az életminőségre, illetve a mortalitásra. A fejlett országokban a betegek akár 7%-a, a fejlődő országokban pedig 10%-a esik át nosocomialis infection. (WHO, 2016) Nosocomialis infekciók előfordulhatnak az egészségügyi ellátás különböző területein, például kórházakban, tartós ápolási intézményekben és ambuláns körülmények között is, valamint megjelenhetnek a hazabocsátás után is. A HAI-k közé tartoznak a foglalkozási fertőzések is, amelyek az ellátó személyzetet érinthetik. (Sikora, 2021) A nosocomialis infectio kockázatát nem lehet teljes egészében kiküszöbölni, tekintettel arra, hogy nem csak az ellátással összefüggő (külső) kockázati tényezőknek van szerepe, hanem a beteghez, illetve a betegséghez kapcsolódó (belső) kockázati tényezőknek is, melyeknek nagy része nem befolyásolható. (OTH, 2017).

A kutatás célja: Célunk az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekkel kapcsolatos ápolói ismeretek illetve attitűdök felmérése, valamint az alkalmazott jó gyakorlatok bemutatása. A nosocomialis infekciók előfordulásának vizsgálata különböző betegellátó egységekben. Az egészségügyi ellátással összefüggésben fellépő fertőzések kialakulásának, hajlamosító tényezőinek a vizsgálata, az alkalmazott infectio controll elemek bemutatása, összehasonlítása a nemzetközi gyakorlatokkal.

Eszköz:

- önálló készítésű kérdőív
- OTH - Egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés - Kockázatértékelési Adatlap vagy Multirezisztens kórokozó/Clostridium difficile okozta fertőzés - Kockázatértékelési Adatlap
- Infection Control Assessment Tools

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- retrospektív dokumentum-elemzés
- összehasonlító vizsgálat a különböző intézetek gyakorlata között

A kutatás vezetője:

Glózik Ágnes, tanársegéd

Kontakt:

Glózik Ágnes – glozik.agnes@szte.hu

BETEGVEZETÉS AZ ÁPOLÁSBAN

Kutatási téma: Az Ápolók Nemzetközi Tanácsának 2020-2030 közötti időszakra vonatkozó stratégiai tervében kiemelt hangsúllyal szerepel a szakmaközi együttműködés, az individuális gondozás, a biztonságos orvosi ellátás, a betegelégedettség, valamint az ápolók munkahelyi elégedettségének és a rendszer hatékony működésének erősítése. (ICN's Mission. International Council of Nursing. <https://www.icn.ch/>). A személyközpontú ápolás megvalósításához a professzió művelőinek speciális felkészültséggel és szemlélettel is rendelkezniük kell, amelyek előfeltételként tekinthetők az individuális gondozás meghonosodásához az egészségügyi ellátórendszer valamennyi színterén.

A kutatás célja: a) elméleti vonatkozásban hozzájárulni az egyéni gondozás fogalmi és ismereti rendszerének fejlesztéséhez, valamint b) a betegvezetést megalapozó és az ápolás gyakorlatában közvetlenül alkalmazható tananyagtartalmak, oktatási és kutatási módszerek kidolgozása.

Eszköz:

- Az oktatás hatékonyságának méréséhez originálisan kidolgozott feladatlapok.

Módszer:

- az ápolás és a releváns tudományterületek kutatási eredményeinek szisztematikus áttekintése a téma vonatkozásában
- kvalitatív dokumentumelemzés

A kutatás vezetője:

Dr. Helembai Kornélia, professor emerita

Kontakt:

Dr. Helembai Kornélia – HelembaiKornelia@szte.hu

NEUROINFEKCIÓ KEZELÉSE HAZAI ÉS NEMZETKÖZI GYAKORLATBAN – AKUT BAKTERIÁLIS MENINGITIS

Kutatási téma: „Akut bakteriális meningitis incidenciáját 4-10/100 000 lakosra teszik, ami Magyarországra számítva évi 400-1000 meningitises esetet jelenthet.” (Komoly, & Palkovits, 2015)

Az akut bakteriális meningitis hazai és nemzetközi gyakorlatban történő kezelésének elemzése kiemelt figyelmet érdemel, mivel a neuroinfekciók témakörébe tartozó megbetegedések panaszköre mellett sok esetben nehéz differenciáldiagnózist alkotni, azonban adekvát, időben megkezdett terápia nélkül sok esetben rapid progressiot követően a korai mortalitás esélye emelkedik.

A kutatás célja: Elősegíteni az akut bakteriális meningitis diagnózisának mielőbbi felállítását, a hazai és nemzetközi eset- és dokumentumelemzések segítségével, ezáltal csökkentve a betegség okozta mortalitást.

Eszköz:

- Retrospektív dokumentum- és esetelemzés

Módszer:

- Releváns szakirodalmi összefoglaló

A kutatás vezetője:

Juhász Alexandra, oktató

Kontakt:

Juhász Alexandra – juhasz.alexandra@szte.hu

MEGKÜZDÉSI STRATÉGIÁK, ÉLETMINŐSÉG ÉS SZEMÉLYISÉGTÉNYEZŐK AZ EMLŐ-DAGANATOS NŐK KÖRÉBEN

Kutatási téma: Az emlő daganatos megbetegedése világszerte a vezető megbetegedések közé tartozik. A betegség, illetve a terápia miatt bekövetkező szomatikus tünetek, a műtétek fizikális és lelki következményei (önellátási problémák, testkép megváltozása, veszteség élmény nagymértékben befolyásolják a betegek mindennapjait, az életvitelüket, de személyiségük egészét is. (Pató, 2018) A téma vizsgálja a megbetegedés olyan aspektusait, mint a kezelések mellékhatásaival járó nehézségek, személyiségtényezők, megküzdési stratégiák, illetve a szexualitással összefüggő nőiesség érzésének változásait.

A kutatás célja: A kutatás célja felmérni a betegséget hosszútávon túlélő vagy gyógyult, illetve kezelés alatt álló nők körében, hogy milyen az emlőrák és a kezelések hatása a betegek életminőségére, fizikális és mentális funkcióira, társas támogatottságukra. Arra is szeretnénk választ kapni, hogy milyen a betegek életminősége, hogyan alakul a szexuális funkciózavar az átélt testképzavar és a társas támogatás függvényében.

Eszköz:

- EORTC QLQ
- Multidimenzionális Társas Támogatás Skála
- Rosenberg Önértékelés Skála
- Megküzdési Mód Preferencia Kérdőív

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- interjú

A kutatás vezetője:

Nagy Erika, mesteroktató

Kontakt:

Nagy Erika – nagy.erika@szte.hu

MODERN SEBKEZELÉSI ELJÁRÁSOK ALKALMAZÁSA A KLINIKAI GYAKORLATBAN

Kutatási téma: Az orvostudomány gyors mértékű fejlődése a korszerű sebkezelési technikákra is hatással vannak. A folyamatos technológiai fejlődésnek köszönhetően újabbnál újabb sebkezelési módok jelennek meg a klinikai gyakorlatban. A modern sebkezelés fejlődésének főbb területei az aktív sebápolásban (modern sebkötöző anyagok) és a speciális terápiás eszközök (NPWT- Negative Pressure Wound Therapy) alkalmazásában mutatkozik meg.

A kutatás célja: Felmérni, hogy egy adott klinikai területen milyen arányban terjedtek el a modern sebkezelési módszerek használata. A vizsgálat célja továbbá, hogy felmérjük a betegellátó személyzet általános sebellátással és a modern sebkezelési technikákkal kapcsolatos ismereteit, illetve az ezekkel szembeni attitűd alakulását.

Eszköz:

- kérdőív
- attitűdskála

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- retrospektív dokumentum-elemzés
- összehasonlító vizsgálat a különböző intézetek gyakorlata között

A kutatás vezetője:

Oltványi Beáta, oktató

Kontakt:

Oltványi Beáta – oltvanyi.beata@szte.hu

KITERJESZTETT HATÁSKÖRŰ ÁPOLÓ FELADATA, AZ EDUKÁCIÓ JELENTŐSÉGE A DIABÉTESZ GONDOZÁSBAN, AZ ÉLETMÓDDAL KAPCSOLATOSAN

Kutatási téma: A Magyarországon újonnan megjelenő APN ápolók professzionális tudásának alkalmazásával a beteggondozás egy új dimenziója valósulhat meg. Új az orvosoktól átvett kompetenciák teret adnak egy hatékonyabb, gazdaságosabb betegellátás megvalósulásának.

A kutatás célja: Felhívni a figyelmet szakirodalmi kutatás segítségével arra, hogy az APN által végzett edukációs, gondozási és egyéb szakmai feladatok ellátása milyen fontossággal bír mind a beteg, mind az ellátó rendszer szempontjából. A megnövekedett betegszámmal az egészségügyi rendszer nem tudja megfelelően felvenni a versenyt. Az APN által nyújtott ellátást, edukációt lehet erre a megoldás. Céлом felhívni a figyelmet szakirodalmi kutatás segítségével arra, hogy az APN által végzett edukációs, gondozási és egyéb szakmai feladatok ellátása milyen fontossággal bír mind a beteg, mind az ellátó rendszer szempontjából.

Eszköz:

- dokumentumelemzés

Módszer:

- releváns szakirodalmi elemzés

A kutatás vezetője:

Poszert Anikó, mesteroktató

Kontakt:

Poszert Anikó – poszert.aniko@szte.hu

PARAMEDIKÁLIS TANÁCSADÁS, BETEGVEZETÉS HATÉKONYSÁGÁNAK VIZSGÁLATA, KRÓNIKUS BETEGSÉGEKKEL KÜZDŐ BETEGEK KÖRÉBEN

Kutatási téma: A betegséggel küzdők számára paramedikális tanácsadással, valamint betegvezetéssel kedvezőbb pszichés jóllét biztosítható a professzionális segítők aktív közreműködésével. A páciensek hatékony, célzott és problémáspecifikus segítségnyújtásban részesülhetnek. A kezelés időszakában lényeges szempont az információk nyújtása. Mindamellet fontos hozzájárulni a beteget érő hatások, betegségével kapcsolatos tapasztalatok, ismeretek feldolgozásához, továbbá a stresszel való adaptív megküzdési stratégiák kialakításához, az egészségmagatartás változók közvetlen vagy közvetett módosításához. A beteg központú tanácsadás alapvető feladata annak biztosítása, hogy a betegek megértsék a kezelésük választásának következményeit, elegendő érzelmi támogatást kapjanak, és adaptív módon megbirkózzanak betegségük következményeivel.

A kutatás célja: Krónikus betegségekkel küzdő betegek, paramedikális tanácsadáson alapuló támogatási rendszerének kidolgozása, mely a kezelés minden szakaszában segítséget nyújthat. Célzott, ill. adaptálható programok kidolgozása, amelyek az ápolás területén segíthetik a medikális kezelés folyamatával összefüggő, a személy kontrollja alatt álló, és többé-kevésbé módosítható életmódváltozókól eredő lehetőségek hasznosítását. Egy kutatás lefolytatása a paramedikális tanácsadás hatékonyságának igazolására, – krónikus betegségek esetében – betegvezetéssel, illetve betegvezetés nélkül kezelt betegcsoportok összehasonlításával. A beteg képessé válik célzott cselekvéssel a probléma befolyásolására, egészségének menedzselésére. A negatív lelkiállapotok mérsékléséhez támogatás nyújtása. Közvetett cél a kezelések, valamint a biztonságos betegellátás hatékonyságának támogatása az ellátottak ismereteinek bővítésével.

Eszköz:

- Spielberger Állapot és Vonásszorongás Kérdőív (STAI The State-Trait Anxiety Inventory)
- Önértékelés (Rosenberg Önértékelés Skála)
- Konfliktus megoldó kérdőív (*Rozsa et al. 2008*)

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- beavatkozás-hatás vizsgálat

A kutatás vezetője:

Dr. Szatmári Angelika, docens

Kontakt:

Dr. Szatmári Angelika – szatmari.angelika@szte.hu

PARAMEDIKÁLIS TANÁCSADÁS HATÁSA AZ INFERTILITÁSSAL KÜZDŐ BETEGEK MEGKÜZDÉSI STRATÉGIÁIRA ÉS AZ ELLÁTÁSSAL VALÓ ELÉGEDETTSÉGÉRE

Kutatási téma: A meddőségi zavarokkal küzdő betegek paramedikális tanácsadáson alapuló támogatási rendszere az asszisztált reprodukció minden szakaszában segítséget nyújthat. A medikális ellátás folyamatában kiemelt szerepe van a paramedikális tanácsadásnak, amelynek fókuszában az információ nyújtása mellett a kezelési időszakban keletkező hatások, tapasztalatok, ismeretek feldolgozásának támogatása, a stresszel való adaptív megküzdési stratégiák kialakítása, valamint az egészségmagatartásváltozók közvetlen vagy közvetett módosítása kell, hogy álljon. *(Szatmári és mtsai, 2018)* A kutatás eredményei támogatták azokat az előzetes tapasztalatokat, amelyek szerint a meddőségspecifikus terápiák jól kiegészíthetők életmód-programokkal, amelyek hatékonyan képesek növelni a fertilitás esélyeit, valamint az orvosi kezelésekkal párhuzamosan vehetnek igénybe a páciensek. *(Wise, 2014)*

A fokozottan stresszkeltő élethelyzetben fontos az adaptív megküzdési (coping) stratégiák alkalmazása, amelynek során az egyén megpróbálja csökkenteni a stressz által okozott negatív hatásokat. *(Lazarus & Folkman, 1984)* Egy újonnan diagnosztizált probléma esetében más megküzdési mód lehet adaptív, és más a kezelés különböző szakaszaiban. Az érzelmezőpontú kérdő megküzdés a diagnózisával való szembesülést követően adaptívnek mondható, mivel a veszteség feldolgozásához időre van szükség. Ez a stratégia alkalmas a keletkezett érzelmi feszültség csökkentésére, valamint időt ad a rendeződésre, majd ezt követően a beteg eredményesen képes alkalmazni a problémaközpontú megküzdési stratégiát. *(Terry & Hynes, 1998)*

A kutatás célja: A meddőségi zavarokkal, illetve csökkent megtermékenyítő képességgel küzdő betegek paramedikális tanácsadáson alapuló támogatási rendszerének kidolgozása, mely az asszisztált reprodukció minden szakaszában segítséget nyújthat. Standardizált program kidolgozása információközlésről és pszichoedukációról. Célzott intervenció kidolgozása, amely az ápolás területén segítheti a medikális kezelés folyamatával összefüggő, a személy kontrollja alatt álló és többé-kevésbé módosítható életmódváltozókól eredő lehetőségek hasznosítását. Reprodukivitást befolyásoló egészségmagatartás változók közvetlen vagy közvetett módosítása. Meddőségspecifikus terápiák kiegészítése életmód-programokkal, amelyek hatékonyan képesek növelni a fertilitás esélyeit, valamint az orvosi kezelésekkal párhuzamosan vehetnek igénybe a páciensek. A beteg képessé váljon célzott cselekvéssel a probléma befolyásolására, egészségének menedzselésére. Kedvezőtlen válaszreakciók lehetséges mértékű csökkentésére, adaptív megküzdési stratégiák kialakítása. A negatív lelkiállapotok mérsékléséhez támogatás nyújtása. Egy kutatás lefolytatása a meddőségi konzultáció hatékonyságának igazolására, férfi faktoros infertilitás esetében – támogatással, illetve támogatás nélkül kezelt betegcsoportok összehasonlításával. Interprofesszionális team munka erősítése a biztonságos és hatékony ellátás érdekében.

Eszköz:

- Spielberger Állapot és Vonásszorongás Kérdőív (STAI The State-Trait Anxiety Inventory)
- Beck Depresszió Kérdőív
- Rosenberg Önértékelés Skála, RSES-H
- Észlelt Stressz Kérdőív, PSS-14
- Konfliktus megoldó kérdőív (*Rozsa et al. 2008*)
- Holms-Rahe-féle Stressz és Megküzdés Kérdőív Elégedettség az élettél alszála
- Caldvell Társas Támogatás Kérdőív

Módszer:

- kérdőíves felmérés
- beavatkozás-hatás vizsgálat

A kutatás vezetője:

Dr. Szatmári Angelika, docens

Kontakt:

Dr. Szatmári Angelika – szatmari.angelika@szte.hu

Partnerintézmény:

Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert
Klinikai Központ, Asszisztált Reprodukciós Központ;
Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert
Klinikai Központ, Szülészeti- Nőgyógyászati Klinika;
Szegedi Tudományegyetem, Pszichológiai Intézet;
Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert
Klinikai Központ, Pszichiátriai Tanszék

COVID-19 JÁRVÁNY TAPASZTALATAINAK VIZSGÁLATA A BETEGÁPOLÁSBAN.

Kutatási téma: A covid-19 járvány új kihívások elé állította az ápolókat. Rövid idő alatt kellett alkalmazkodni a megváltozott munkakörülményekhez, ellátáshoz, a beteggel való kommunikációhoz. Ez az időszak sok változást hozott az ápolói hivatásban, nyomot hagyott a benne dolgozókon.

A kutatás célja: A kutatás célja, felmérni a tapasztalatokat, amit az ápolók a covid-19 járvány alatt szereztek, ennek fényében végig lehet gondolni, milyen változások, fejlesztések válhatnak szükségessé az ápolástudományban, oktatásban.

Eszköz:

- Kérdőív

Módszer:

- Kérdőíves felmérés
- Interjú

A kutatás vezetője:

Szikszai Anita Gyöngyi, mesteroktató

Kontakt:

Szikszai Anita Gyöngyi – szikszai.anita.gyongyi@ szte.hu

